

MTÜ International Supervision and Coaching Institute

Täiskasvanute koolitusasutus

ÕPPEKAVA	Grupi ja organisatsiooni superviisori väljaõpe - II tase
ÕPPEKAVA RÜHM	Superviisori-coachi väljaõpe spetsialiseerumisega psühhosotsiaalses valdkonnas
HARIDUSE LIIK	Tööalane täiendkoolitus
EESMÄRK	<p>Väljaõppe eesmärk on ette valmistada individuaalseid superviisoreid-coache, spetsialiseerumisega psühhosotsiaalsele valdkonnale, tehes seda professionaalselt kõrgel tasemel ning eetilisi põhimõtteid järgides.</p> <p>Väljaõpe annab osalejatele teadmised supervisioonist ja coachingust, superviisori kutsest ning oskused töötada superviisorina ning läbi viia coachingut.</p> <p>Õppekava eesmärk on anda ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe; www.anse.eu) standardile vastavat haridust. Õppekava on seotud superviisorite kompetentsiraamistikuga (<i>A European Competence Framework of Supervision and Coaching</i>, March 2015).</p>
KOOLITUSE KESTUS	1,5 aastat, 8 sessiooni
ÕPINGUTE ALUSTAMISE TINGIMUSED	<ol style="list-style-type: none"> II taseme väljaõpe eeldab I taseme läbimist. Sotsiaal- ja tervishoiualane kõrgharidus, mis on seotud psühhosotsiaalse valdkonnaga (nt sotsiaaltöö, tervishoid, psühholoogia, sisejulgeolek, jm). Minimaalselt 4 aastane järjepidev töökogemus peale kõrghariduse omandamist ning töökogemus järgmistes valdkondades: sotsiaalhoolekanne, lastekaitse, tervishoid, noorsootöö, kriminaalhooldus, ohvriabi, psühholoogia, psühhoteraapia, eripedagoogika, tugiharidus, õiguskaitseüsteem (vanglad, kohtud), pagulasabi, töötervishoid ja teised psühhosotsiaalselt haavatavate kliendigruppidega töötajad. Erialastel täiendkoolitustel ja grupiprotsessides osalemine (min 120 akadeemilist tundi). Arvesse võetakse erinevaid kursusi ja/või pikema kestusega enesearenguprogramme, mis annavad teadmisi inimesest, suhtlemisest, õpetamisest, gruppidest, organisatsioonidest, juhtimisest, jms. Superviisori poolt tõendatud varasem supervisiooni ja/või coachingu kogemus (erinevad vormid) – miinimum 30 akadeemilist tundi. Isiksuslikud eeldused: baasilised eneseregulatsiooni, suhtlemise ja reflekteerimise oskused ning inimestega töötamise põhiliste eetiliste printsiipide arvestamine.
VASTUVÕTU PROTSEDUUR	<ol style="list-style-type: none"> Dokumentide esitamine e-posti teel Grupiintervjuu positiivne läbimine
ÕPPEKEEL	Eesti keel. Välisõppejõude mõistmiseks ja kirjanduse lugemiseks vajalik algtase inglise keeles.
ÕPPEKAVA MAHT	<p>Õppekava sisu on kooskõlas ANSE standardiga ja tugineb Euroopa supervisiooni ja coachingu pädevusraamistikule.</p> <p>Väljaõpe kestab 1,5 aastat. Väljaõppe üldmaht on 356 akadeemilist tundi, mis jaguneb järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> 210 kontaktundi

	<ul style="list-style-type: none"> • 20 tundi grupiõppesuperviseerimise • 10 tundi individuaalset õppesuperviseerimise • 50 tundi praktikat • 80 tundi iseseisev töö kaasõppijate grupis ja individuaalselt
--	---

	ÕPPEKAVA SISU
ÕPPEPROTSESSI ISELOOMUSTUS	<p><u>Väljaõppe baaslähenemine</u> Väljaõppe esimeses pooles keskendutakse peamiselt individuaaltööle. Teises pooles peamiselt tööle grupi, tiimi ja organisatsiooniga. Superviisori identiteedi kujunemine ning teadlik eneseareng läbib kogu õpet.</p> <p>Omandatud põhikompetentsid on seotud arendusprotsessis kasutatavate üldiste meetoditega, eneserefleksiooni ja eetiliste hoiakutega ning spetsiifiliste teadmistega töötamiseks psühhosotsiaalses valdkonnas.</p> <p><u>Metoodiline lähenemine</u> Õppe ülesehituses läbivalt kasutatavate ning ühtlasi õpetatavate meetodite valik tuleneb lähenemistest ja mõtteviisidest, mis pärit olulistest psühhoteraapia ning täiskasvanu õppimise suundadest. Õpe toetub peamiselt süsteemse superviseerimise raamistikule ning kompetentsimudelina kasutatakse ANSE loodud superviisori kompetentsusraamistikku.</p> <p><u>Õppeprotsessi rütm ja tegevused</u> Sessioonid: Õppetöö toimub 3-päevaste õppesessioonidena, 2-3 kuu tagant, kokku 14 sessiooni. 3-päevased sessioonid sisaldavad nii aktiivõpet kui grupiõppesuperviseerimise väikegruppides. Õppesessioonide vahepealsel ajal teevad õppijad iseseisvat superviseerimise praktikat, tööd kaaslaste grupis või töötavad kirjanduse ning portfoolioga. Õppeprogrammi keskel, 8-1 sessioonil toimub senise õppeprotsessi reflekteerimine ning vaheportfoolio esitlus, et hinnata õppija professionaalset arengut, tugevusi ning arenguvajadusi. Lõpetamiseks tuleb esitada kirjalik lõputöö (portfoolio) ning praktiline töö, milles avalduvad väljaõppes omandatud kompetentsid.</p> <p>Õpingukaaslaste grupid: Sessioonide vahelisel ajal toimub osa õppetööd õpingukaaslastest moodustatud väikestes projektigruppides.</p> <p>Õppesuperviisor: Õppija valib endale õppesuperviisori. Õppesuperviseerimise ülesanne on valmistada ette praktikat, reflekteerida tehtud praktikatöid ning toetada õppija isiksuslikku kasvu.</p> <p>Praktika: Õppija leiab endale võimaluse järjepidevalt sessioonide vahelisel ajal praktiseerida. (Individaalse superviseerimise praktika; grupiga, meeskonnaga või organisatsiooniga töötamise praktika; vaatluspraktika).</p> <p>Teemade käsitlemise järjekord võib muutuda tulenevalt reaalsest grupiprotsessist, külalisõppejõudude ajagraafikust või teistest olulistest mõjutajatest. Õppesessioone viivad läbi kolm põhiõppejõudu ning teised koolitajad ISCI-st, Eestist või välismaalt.</p>

Sessioon 7	Vaimne tervis töökohal <ul style="list-style-type: none"> • Inimese, töö ja organisatsiooni vaheline suhe. • Vaimne tervis ja organisatsioonist tulenevate psühhosotsiaalsete tegurite mõju inimesele. • Läbipõlemise mõiste vs säilienõtkus, jõustamine supervisiooni kontekstis. • Professionaalne identiteet, subjektiivne rolli tajus ja organisatsiooni ootused rollile. • Isiklikud väärtused vs organisatsiooni väärtused.
Sessioon 8	Vaheportfoolio esitlus ja õppeprotsessi reflekteerimine <ul style="list-style-type: none"> • Õppeprotsessi käigus valmiva portfoolio esitlemine. • Senise praktika analüüs. • Eneseanalüüs ja tagasiside saamine oma professionaalsele arengule õppejõududelt ja grupikaaslastelt. • Edasiste arengueesmärkide seadmine.
Sessioon 9	Grupisupervisioon ja gruppidega töötamise põhimõtted <ul style="list-style-type: none"> • Grupi mõiste supervisioonis. Kontekst gruppidega töötamisel. • Grupisupervisiooni protsess, lepingu sõlmimine grupiga/organisatsiooniga. Rollid ja vastutus. • Grupidünaamika ja grupiprotsesside juhtimine. • Töö konfliktidega grupis.
Sessioon 10	Grupisupervisioon psühhosotsiaalses valdkonnas <ul style="list-style-type: none"> • Juhtumi mõiste ja analüüs grupisupervisioonis, protsess ja meetodid. • Psühhodraama tehnikate kasutamine grupisupervisioonis. • Konstellaatsiooni kasutamine juhtumi analüüsis. • Grupisupervisiooni vormid: võrgustikusupervisioon, juhtumi analüüs, jt. • Kõvisioon.
Sessioon 11	Meeskonnasupervisioon ja -coaching <ul style="list-style-type: none"> • Meeskonnad organisatsiooni kontekstis. • Meeskonnasupervisiooni ja -coachingu protsess. Leping sõlmimine, rollid ja vastutus. • Superviisori oskused töötada sekkumise, sessiooni ja pikaajalise protsessi tasandil. • Meeskonna väärtused ja kultuuritasandid. Väärtuskonfliktid meeskonnas. • Süsteemsed ja lahenduskesksed meetodid ja tehnikad meeskonna supervisioonil ja coachingus. • Mitmekonstruktiiivsed protsessid meeskonnas.
Sessioon 12	Organisatsiooni arendamine supervisiooni kaudu. <ul style="list-style-type: none"> • Organisatsiooni toimimise elemendid ja organisatsioonidiagnostika. • Süsteemne käsitus organisatsioonidega töötamisel. • Organisatsiooni supervisiooni protsess. Rollid ja vastutus. Leping sõlmimine ja tagasiside organisatsiooniga. • Supervisiooni ja <i>coachingu</i> võimalused organisatsiooni arendamisel ja muudatuste juhtimisel. • Mitmekesisuse käsitlemine. Võimu ja hierarhia haldamine.
Sessioon 13	Psühhosotsiaalse valdkonna spetsiifilised teemad ja meetodid

	<ul style="list-style-type: none"> • Kriisijärgne supervisioon, esmane töö psühhotraumaga. Sekundaarne trauma. • Kliendigrupi spetsiifika mõju superviseeritavale ja superviisorile. • Supervisioon erinevates kontekstides (lastekaitse, politsei, ohvriabi, immigratsioon). • Koostöö teiste sidusvaldkonna spetsialistidega. Võrgustikusupervisioon.
Sessioon 14	Väljaõppe lõpetamine ja kokkuvõte <ul style="list-style-type: none"> • Kirjaliku lõputöö (portfoolio) ning praktilise töö esitamine. • Väljaõppe lõpetamine, tagasiside ja õppeprotsessi kokkuvõte.

ÕPPEMEETODID	<p>Väljaõpe on tervikprotsess, kus teooria on integreeritud kogemusõppesse, mille käigus õppijad arendavad oskusi individuaalse, grupi ja organisatsiooni supervisiooni läbiviimiseks. Väljaõpe lähtub täiskasvanute õppe põhimõtetest, mille kohaselt õppija on aktiivne subjekt, kes vastutab oma arengu eest. Õppimine toimub praktiseerides (harjutamine paarides, kolmikutes ja väiksemates gruppides) ning kogetud ja õpitut reflekteerides (isikliku arengu kirjalik ja suuline reflekteerimine ning protokollimine). Kogemusõpe vaheldub loengute, diskussioonide ja juhtumianalüüsidega.</p> <p>Rühmaprotsessis osalemine ja selle reflekteerimine on keskne osa kogu väljaõppe tervikus.</p> <p>Õppimine õppesessioonide ajal ja supervisiooni praktiseerimine sessioonide vahepeal (ka praktika alustamine) on toetatud individuaalse ja grupiõppesupervisiooniga.</p> <p>Oluline osa väljaõppes on saadud teadmiste ja oskuste järjepidev rakendamine praktikasse: oma isikliku supervisiooni praktika alustamine ja sellele supervisiooni saamine õppesuperviisorilt; kaasõppijate grupis nii teooria kui praktiliste juhtumite läbitöötamine, pidev eneserefleksioon nii õppegrupis kui ka väljaspool seda.</p>
NÕUDED KOOLITAJATELE	<p>Kõrgharidus vähemalt magistriõppe tasemel (MA). Läbinud ESCÜ kvaliteedigrupi. Vastutavatel õppejõududel on nõutav ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase (vt. http://supervisioon.ee/uhingust/escu-superviisorate-kvaliteedisustem/), sisaldab mh. lõpetatud supervisiooni/coachingu väljaõpet; pidevat praktiseerimist superviisori/coachina; koolitamise ja koolituskavade väljatöötamise kogemust; täiendkoolitustel osalemist ja pidevat professionaalset enese arendamist.</p>
KOOLITAJAD	<p>Põhiõppejõud: Tiina Merkuljeva - MA (TÜ eripedagoogika 1990), alates 2011.a. EBS juhtimisteaduste doktoriõppes, superviisori/coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2006), ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase Piret Bristol - MA (TÜ psühholoogia), superviisori/coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2009), Erickson Professional Coach (ACSTH), 8. kvaliteeditaseme superviisori</p>

	<p>Triin Vana - MBA (TÜ Pärnu Kolledz, teenuste disain ja juhtimine), superviisori/coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2006)</p> <p>Külalisõppejõud:</p> <p>Kaupo Saue - MA (TÜ psühholoogia), superviisori ja coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2006), ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase</p> <p>Mari Saari - MA (TÜ psühholoogia), superviisori diplom (Der Rote Faden, Eesti Supervisiooniühing 1998); ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase</p> <p>Signe Vesso - Ph.D (EBS, juhtimisteadused, 2016) , superviisori, coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2006), ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase</p> <p>Ester Väljaots – MA (TPÜ, psühholoogia õpetaja, koolieelse kasvatustöö metoodik), superviisori diplom (Der Rote Faden, Eesti Supervisiooniühing 1998), ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase</p> <p>Inge Tael – TÜ kliiniline psühholoogia, superviisori/coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2006), ESCÜ kvaliteedistandardi alusel superviisori 8.tase</p> <p>Kaidi Peets - MA (TPÜ, inglise keel), superviisori/coachi diplom (Der Rote Faden, TLÜ 2009), ESCÜ kvaliteedigrupi läbinud 8. taseme superviisori</p> <p>Sigrid Melts - MA (TPÜ, pedagoogika), superviisori ja coachi diplom 2009, (Der Rote Faden, TLÜ)</p> <p>Viktoria Saat – MA (St-Peterburi Puškini-nimeline riiklik ülikool, psühholoogia), MA, Dipl.PW (Process Work Institute, Portland, USA, psühhoteeraapia), superviisori/coach (Der Rote Faden, TLÜ 2009, ISCI 2017), ESCÜ kvaliteedigrupi läbinud 6. taseme superviisori</p>
<p>LÕPETAMISE TINGIMUSED JA VÄLJASTATAVA DOKUMENDID</p>	<p>Kursuse lõpetamise eelduseks on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osavõtt õppesessioonidest vähemalt 85% ulatuses ning puudumiste korral kokku lepitud kompenseerivate ülesannete täitmine täies mahus • Praktika nõuete täitmine kogu nõutavas mahus • Iseseisev töö kirjandusega. Loetu jagamine õpigrupis või uue teadmise integreerimine praktilistesse harjutustesse. • Kirjaliku lõputöö (Portfoolio) ning praktilise töö esitamine ning neile positiivse hinnangu saamine. <p>Kogu väljaõppe käigus hinnatakse osavõttu moodulitest, sooritatud ülesannetest, läbi viidud supervisiooni sessioonide, juhtumite analüüsi, õppesuperviisori kirjalikku kokkuvõtet õppesupervisioonidest, rühmaesitlust, professionaalset portfooliot, kirjalikku lõputööd ja praktilist tööd.</p> <p>Hindamisprotseduur lähtub paindlikust õppijakesksest raamistikust, milleks on enesehindamine ja soorituste hindamine. Väljaõpe eeldab isiklikku seotust ja pühendumist, enesemotivatsiooni. Enesehindamine</p>

	<p>toimub kogu koolituse jooksul. Väljaõppe I ja II taseme lõpetajatele väljastatakse superviisori tunnistus.</p>
ÕPIVÄLJUNDID	<p>Väljaõppe lõpetanul on teadmised, oskused, professionaalsed hoiakud ning praktiline valmisolek ja oskused tegutsemaks iseseisva superviisori ja coachina. Õpe annab lisaks üldisele superviisori ja coachi pädevusele ka psühhosotsiaalse valdkonna superviisori pädevuse, et mõista nii teoreetiliselt kui praktiliselt valdkondlikku supervisiooniprotsessi ning osata kasutada erinevaid meetodeid haavatavate kliendigruppidega töötavate spetsialistide toetamisel.</p> <p>Väljaõppe lõpuks arendavad õppijad välja supervisiooni ja coachingu läbiviimise isikliku professionaalse stiili, mille loomulik osa on kriitiline teadlikkus oma rollist ja selle mõjust inimese tööalasele arengule täiskasvanuhariduse ja õppijakesksete teooriate kontekstis.</p> <p>Väljaõppe lõpetanu on omaks võtnud superviisori eetika.</p> <p>Väljaõpe loob eeldused superviisori ja coachi isiksuslikuks ja professionaalseks kasvuks ja arenguks. Lõpetanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on välja arendanud superviisorile ja coachile omase professionaalse identiteedi: suhtumise, eetika, arusaamise professionaalse arengu põhimõtetest, superviisorile ja coachile omase vaatenurga isikule, tööle ja organisatsioonile (ANSE kompetentsid 1 - 4); • oskab üles ehitada professionaalse suhte superviseeritavate ja coachitavate isikutega ning soodustada nende arengut (ANSE kompetentsid 5 - 6); • tunneb ja oskab kasutada erinevaid tehnikaid ja meetodeid supervisiooni ja coachingu läbiviimiseks ning valdab neid temale isikupärasel viisil (ANSE kompetentsid 9); • on välja arendanud eeskujuliku superviisorile omase isikupärase suhtlemise stiili ning võime juhtida mitmekesiseid, mitmetähenduslikke ja süsteemseid protsesse (ANSE kompetentsid 1, 7, 8).
ÕPPE- KESKKONNA KIRJELDUS	<p>Õppetööks kasutatakse ühte kuni kolme ruumi loenguteks, rühmatööks ning väikerühmades harjutamiseks; projektorit, tahvlit, markereid ning loovtöövahendeid.</p> <p>Õppetöö tugineb õppekirjandusele.</p>
ÕPPE- MATERJALIDE LOEND	<p>Õppekirjandus õppekava osana:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hawkins, P., Shohet, R. (2009). Supervision in the helping professions. An individual, group and organizational approach (2-nd Edition). 2) Henderson, P. (2009). A Different Wisdom, Reflections on Supervision Practice. 3) Davys, A., Beddoe, L. (2010). Best Practice in Professional Supervision. 4) Whitmore, J. (2009). Tulemuslikkuse treenimine. 5) Carroll, M., Holloway, E. (1999). Counselling Supervision in Context. 6) Corey, M.S., Corey, G., Corey, S. (2016). Groups: process and practice (10-th Edition).

- 7) Lindqvist, M. (2008). Aitaja vari.
- 8) Gelso, C.J., Williams, E.N. & Fretz, B. (2014). Counseling Psychology (3rd ed.).
- 9) ANSE. (2015). ECVision Competence Framework.
http://www.anse.eu/wp-content/uploads/2017/01/ECVision_Competence_Framework033015.pdf

Soovituslik kirjandus:

- 10) Atkinson, M., Chois, R.T. (2012). Step By Step Coaching.
- 11) Shohet, R. (2008). Passionate Supervision.
- 12) Whittington, J. (2012). Systemic Coaching and Constellations: An Introduction to the Principles, Practices and Applications.
- 13) Wilson, C. (2014). Performance Coaching: A Complete Guide to Best Practice Coaching and Training, Second Edition.
- 14) Ludema, J.D., Whitney D., et al. (2003). The Appreciative Inquiry Summit.
- 15) Kellermann, P.F. (1992). Focus on Psychodrama.
- 16) Goldsmith, M., Reiter, M. (2016). Päästikud.
- 17) Dweck, C.S. (2017). Mõtteviis.
- 18) Williams, M., Penman, D. (2013). Ärksus.
- 19) Rogers, J. (2015). Juht kui treener.
- 20) Davys, A., Beddoe, L. (2010). Best Practice in Professional Supervision.
- 21) Campbell, J.M. (2000). Becoming an Effective supervisor.
- 22) Harkavy, D. (2006). Becoming a Coaching Leader.
- 23) Hawkins, P. (2014). Leadership Team Coaching: Developing Collective Transformational Leadership.
- 24) Bannink, F. (2014). Post traumatic success. Positive psychology & Solution focused strategies to help client survive and thrive.
- 25) Lehtsaar, T. (2015). Suhtleiskonflikti psühholoogia.
- 26) Rosenberg, M.B. (2005). Vägivallatu suhtlemine.
- 27) Rothschild, B. (2011). Traumast paranemise kaheksa võtit.